

VENEMAA SEISAB SILMITSI ISLAMIÄÄRMUSLUSEGA

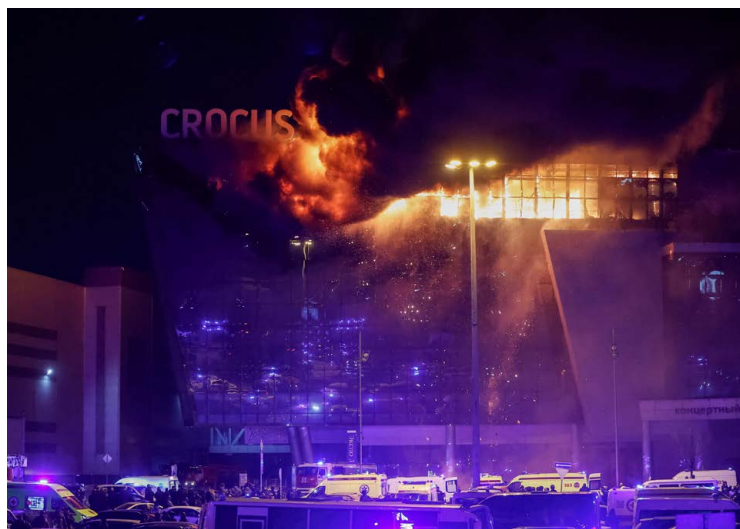
Venemaa fookuses on sõda Ukrainas, mistõttu on piiratud julgeolekuametkondade võimekus ennetada islamiäärmuslust ja hoida ära terrorirünnakuid.

Islamiterroristid näevad selles võimalust korraldada ulatuslikku meediakajastust saavaid terrorirünnakuid.

Terrorioht Venemaal püsib nii Põhja-Kaukaasia islamiseerumise kui ka Kesk-Aasiast pärit radikaliseerunud immigrantide tõttu.

Islamiradikaalide sihtmärgiks Venemaal on eelkõige Põhja-Kaukaasia ja suurlinnad, kus nn Islamiriik (IS) on nii kohalike islamiradikaalide seast kui ka Kesk-Aasiast Venemaale tööle tulnute kogukondadest värvates suutnud korraldada mitu rünnakut.

2024. aasta märtsis korraldasid ISi terroristid Moskva oblastis Krasnogorskis terroriakti, milles hukkus 145 inimest. Võimud vahistasid rünnaku järel neli Tadžikistanist pärit meest. Rünnaku eest võttis vastutuse ISi Afganistani haru ehk Khorasani provints (ISKP).

Moskva Crocus City Halli kontserdimajas toimus 22. märtsil 2024 Venemaa viimase 20 aasta rängim terrorirünnak

Allikas: Yulia Morozova/Reuters

2024. aasta juunis toimus Dagestanis Mahhatškalas ja Derbentis seeria terrorirünnakuid, mis võimude teatel olid seotud islamiäärmuslastega. Ründajad olid pärit Dagestanist, kaks neist Sergokala rajooni juhi pojad ja üks tema onupoeg. Rünnaku järel avaldas ISKPga seotud meediakanal al-Azaim toetust „Kaukaasia vendadele“.

Korruptsioon ja islamiusuliste väärkohtlemine on toonud kaasa vangide radikaliseerumise ja terrorirünnakud vanglates.

Korruptsioon ja islamiusuliste väärkohtlemine on toonud kaasa vangide radikaliseerumise ja terrorirünnakud vanglates. Juunis ja augustis 2024 rünnati Venemaal Rostovi ja Volgogradi vanglates valvureid. ISist inspireeritud vangid korraldasid rünnaku Volgogradi Surovikino IK-19 koloonias märtsis Moskva lähistel terroriakti toime pannud ISi võitlejate toetuseks ja kättemaksuks vanglates leviva moslemitevastase vägivalla eest. Tadžikistanist pärit ründajad ei olnud süüdi mõistetud terrorismikuriteos, vaid tavakuritegudes, nad kohtusid ja radikaliseerusid vanglas ning kavandasid koos terroriakti.

Kuvatõmmis Surovikino koloonias valvureid rünnanud nn Islamiriigi nimel tegutsenud võitlejate Telegrami kanali kaudu levitatud videost

Allikas: Telegram

VENEMAA AMETKONNAD HINDAVAD ISLAMISEERUMIST RIIGIS JULGEOLEKUOHUNA

Venemaa Julgeolekunõukogu (JN) väljasõiduistungil Põhja-Kaukaasia föderaalringkonda 2024. aasta augusti lõpus väljendas JNi sekretär Sergei Šoigu muret seoses katsetega asendada ilmalikud seadused islami õigusnormidega (šariaat), traditsioonilise islami asemele astuva islamiäärmuslusega ja uute salafistlike³ rühmituste loomisega.

Võimude hinnangul toimub Karatšai-Tšerkessias ja Kabardi-Balkaarias islamiseerumine välismaal õpetust saanute toel, Dagestanis aga kohalike vaimulike mõjul. Olukorda peavad Venemaa ametkonnad ohtlikuks eelkõige Dagestanis, kus levivad islamiäärmuslikud vaated ja süveneb sotsiaalmajanduslik kriis, mis võib viia ulatuslike rahutusteni ja separatistlike meeleolude süvenemiseni.

Võimud on terrorismi tõkestamiseks suurendanud kontrolli inforuumi üle ning aina jõulisemalt tehakse ideoloogilist propagandat, rõhudes patriotismile, rahvuslikule ühtsusele ja traditsioonilistele väärtustele. Kohalike vaimulike mõju vähendamiseks soovitakse nende poolehoidjad riigiaparaadist eemale tõrjuda ja olemasolevad islamiorganisatsioonid suurema kontrolli alla võtta.

3 Salafism – sunniitluse konservatiivne vool, mis seab eesmärgiks tagasipöördumise algislami juurde.

Ühispalvus Moskvas

Allikas: Maxim Zmeyev/Reuters

Venemaa võitlus terrorismiga on reageeriv: eelkõige keskendutakse karistava keskkonna loomisele, et heidutada potentsiaalseid ründajaid ja nii rünnakuid ära hoida.

Kuigi Venemaa julgeolekuametkonnad püüavad islamiseerumist tõhusamalt kontrollida ja terrorismiakte ära hoida, on nende fookus jätkuvalt Ukrainal ja Putini režiimi siseopositsioonil. Selles kontekstis tekkis ISKP-l võimalus korraldada Venemaal laia kõlapinda tekitav terrorirünnak. Islamiterroristid otsivad endiselt Venemaal võimalusi liikmeskonda kasvatada ning suuremahulisi rünnakuid korraldada. Venemaa ametkondade meetmed islamiäärmusluse ohu vähendamiseks, korruptsiooni ohjeldamiseks ja sotsiaalmajandusliku olukorra parandamiseks on puudulikud, julgeolekuametkondade võimekus terrorirünnakuid ära hoida on piiratud. Võimudepoolne kontroll ja represseerimine pigem süvendab radikaliseerumist, eelkõige noorte seas.